

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060101

DOM
2018-08-23
Stockholm

Mål nr
M 9872-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-10-04 i mål nr M 669-17, se bilaga A

PARTER

Klagande

Miljönämnden i Hässleholms kommun

Motpart

CS

SAKEN

Utdömmande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom förpliktar Mark- och miljööverdomstolen CS att till staten betala 50 000 kronor i vite.

Dok.Id 1418791

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljönämnden i Hässleholms kommun (nämnden) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska förplikta CS att betala 50 000 kr i vite i enlighet med miljönämndens ansökan.

CS har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras. För det fall rätten kommer fram till att vitet ska dömas ut anser han att det ska jämkas.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har till stöd för sin talan hänvisat till sitt beslut 207/2017, daterat den 13 februari 2017, och anfört i huvudsak följande:

Nämnden har konstaterat att avloppsvatten har tillförts avloppsanordningen efter en heltömning av enkammarbrunnen. Det står således utom rimligt tvivel att det har skett utsläpp av avloppsvatten till avloppsanläggningen. Miljönämnden motsätter sig CSs påstående om att det är dagvatten som tillförts avlopps-anläggningen efter heltömningen då det är uppenbart att det flytslam som observerades vid miljökontorets tillsynsbesök den 17 januari 2017 kommer från avloppsvatten och inte dagvatten. Vid tillsynsbesöket konstaterades även en tydlig lukt av avloppsvatten. Om det var dagvatten, hade det inte bildats så mycket kondenserad vattenånga som observerades vid miljökontorets tillsynsbesök.

Utöver att nämnden har påvisat att det tillförts avloppsvatten till avloppsanordningen har nämnden dessutom konstaterat följande. Vid ett tillsynsbesök den 12 augusti 2016 påträffades två hyresgäster på fastigheten, vilka informerade om att de använde WC under sin vistelse i huset. Huset finns på en webbsida för uthyrning och där finns recensioner från tidigare hyresgäster, som efter det att förbudet att släppa ut avloppsvatten till avloppsanläggningen fick laga kraft bland annat lämnat synpunkter på kök och badrum. På uthyrningssidan anges att det på fastigheten finns plats för 10 gäster samt tillgång till kök och tre badrum. Grannar har vid upprepade tillfällen informerat miljökontoret att de har observerat gäster i stugan. I samband med prövning

av ansökan om inrättande av ny avloppsanordning på fastigheten A (diarienummer 2017-000539), diskuterades den 9 maj 2017 dimensioneringen av den nya anordningen utifrån hur många hyresgäster som under de senaste åren hyrt huset.

CS har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande:

Fastigheten A är en fritidsfastighet och avloppsanordningen nyttjas inte regelbundet. Ingen har bott i huset och använt avloppet efter den 1 augusti 2016. Miljökontoret har inte visat att avloppsvatten tillförts avloppsanläggningen. Det enda underlag nämnden har i sin ansökan är bilder. Bilderna bevisar inte att avloppsvatten har tillförts, utan bara att det finns vatten i en sjunkbrunn och att det finns något odefinierbart i en enkammarbrunn. Det går inte att utgå från att det är avloppsvatten på bilderna utan att göra en ordentlig undersökning av vattnet, t.ex. genom provtagning. En teori är att dagvattnet är kopplat till avloppsanordningen och att det av den anledningen har tillförts vatten, löv, mossa, frön etc. till avloppsanläggningen. Det är relativt vanligt att dagvatten är kopplat till avloppsanordningen på äldre hus och att det är så i detta fall går inte att utesluta med tanke på att ingen provtagning är gjord.

Det är endast en granne som påstår sig ha observerat gäster i huset. Att en granne kommer in med information till nämnden om att gäster observerats i huset, eller att huset hyrs ut, är inte fakta. Dessutom är det inte heller konstaterat att WC/avlopp har använts. Vad avser de hyresgäster som påträffades den 12 augusti så kan det inte konstateras att avloppsanläggningen användes, då avloppsanordningen inte inspekterades vid tillsynstillfället.

Att koppla ihop sopor med användande av avloppsanordning är direkt felaktigt och har inget att göra med huruvida avloppsvatten släpps ut i avloppsanordningen. Vid besök så slängs förpackningar etc. i soporna och vid några tillfällen har observerats att någon annan har slängt sopor i soptunnorna.

Det stämmer att huset presenteras på internet men det innebär inte automatiskt att huset hyrs ut eller att avloppsanordningen nyttjas som nämnden menar. Det är spekulation

och inte några fakta. Det finns inget underlag för de recensioner som nämnden nämner i sitt överklagande.

Vid mötet den 9 maj 2017 diskuterades dimensioneringen av en ny avloppsanordning utifrån hur många bäddar det finns i husen på fastigheten och hur många gäster i snitt som skulle kunna tänkas hyra huset. Det kom aldrig upp under mötet hur många hyresgäster som under de senaste åren hyrt huset och än mindre låg det till grund för den dimensionering som diskuterades.

Nämndens beslut har inte nonchalerats. Anledningen till att det har tagit tid att få till en ny avloppsanläggning är att han, efter att ha ifrågasatt entreprenörens offert, letat efter en ny entreprenör. Det tog lång tid innan han hittade någon som var villig att göra jobbet. Han har också varit sjukskriven under långa perioder och hans bostad i Höllviken reoverades under denna period. Om vitet ska dömas ut bör det därför jämkas.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Det aktuella föreläggandet har delgetts adressaten, har fått laga kraft och är lagligen grundat. Frågan som kvarstår i målet är om nämnden har visat att föreläggandet har överträtts.

Av utredningen framgår att nämnden inspekterat avloppsanläggningen vid flera tillsynsbesök som dokumenterats med fotografier och anteckningar i ärendebudet bl.a. enligt följande.

Vid besök den 20 september 2016 var ytan i enkammarbrunnen täckt med slam och det fanns även slam i T-röret och vattennivån var hög. Vidare fanns det avloppsvatten och slam i sjunkbrunnen och avloppsvatten rann sakta från inkommande rör.

Vid besök den 20 december 2016 fanns endast lite vatten på botten. Sjunkbrunnen var täckt av mögel. Avloppsanordningen bedömdes inte ha använts sedan heltömningen den 17 november 2016.

Vid besök den 17 januari 2017 fanns det avloppsvatten i både enkammarbrunnen och stenkistan och det steg vattenånga från brunnen.

Enligt Mark- och miljööverdomstolens bedömning framgår av anteckningarna och fotografierna att avloppsvatten har släppts ut till den aktuella avloppsanordningen efter att förbudet trädde i kraft och att förbudet således har överträtts. Det har inte framkommit några särskilda skäl som motiverar en jämkning av beloppet. Vitet ska därför dömas ut i enlighet med nämndens yrkande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 2018-09-13

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Per Sundberg, Hans Nyman, referent, Ingrid Åhman och Li Brismo.

Föredragande har varit Melina Malafry.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen
3:2

DOM
2017-10-04
meddelad i
Växjö

Mål nr M 669-17

SÖKANDE
Miljönämnden

MOTPART
CS

SAKEN
Utdömande av vite

DOMSLUT
Mark- och miljödomstolen avslår ansökan.

Dok.Id 393238

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se www.vaxjotingsratt.domstol.se	0470-560 125	måndag – fredag

BAKGRUND

Miljönämnden i Hässleholms kommun (nämnden) beslutade den 15 december 2015, § 187, att förbjuda CS, vid vite om 50 000 kr, att släppa ut avloppsvatten från WC samt bad-, disk- och tvättvatten till befintlig avloppsanordning tillhörande fastigheten A (fastigheten), från och med den 1 augusti 2016.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat att CS ska förpliktas att betala vite om 50 000 kr.

CS har motsatt sig nämndens yrkande. Han anser att ansökan om utdömande av vite är felaktig och han har yrkat att den ska avvisas. Om vitet trots allt ska dömas ut har han yrkat att det ska jämkas.

Nämnden har som grund för ansökan anfört bl.a. följande.

Miljökontoret inventerade avloppsanordningen på fastigheten den 24 september 2010 och konstaterade att den består av en enkammarbrunn utan T-rör samt en efterföljande sjunkbrunn.

Nämnden förbjöd den 8 augusti 2014 CS att släppa ut avloppsvatten från WC samt bad-, disk- och tvättvatten till befintlig avloppsanläggning på fastigheten från och med den 3 augusti 2015.

Den 19 februari 2015 avvisade nämnden CSs ansökan om att an-lägga ny avloppsanordning eftersom ansökan inte var komplett.

Nämnden förbjöd den 16 december 2015 slutligen CS vid vite att släppa ut avloppsvatten från WC samt bad- disk- och tvättvatten till befintlig avloppsanordning tillhörande fastigheten från och med den 1 augusti 2016. CS har inte följt nämndens beslut om förbud.

Miljökontoret utförde oanmält tillsynsbesök på fastigheten den 12 augusti 2016. Två hyresgäster var närvarande under besöket.

Miljökontoret utförde oanmält tillsynsbesök på fastigheten den 20 september 2016. Då konstaterades att någon ny avloppsanordning inte anlagts och att det fanns flyt-slam och avloppsvatten i både enkammarbrunnen och stenkistan. Det konstaterades även att det fanns sopor i form av plastförpackningar och frukt, men ingen var närvarande.

Den 20 september 2016 kontaktade en närboende miljökontoret och informerade att huset hyrs ut via hemsidan www.airbnb.se.

Den 21 september 2016 begärde miljökontoret att Hässleholm Miljö AB, vid nästa tömningstillfälle, skulle utföra en heltömning på fastigheten. Vid en helhetstömning töms brunnen på allt avloppsvatten. Det är därefter möjligt att konstatera om avloppsanordningen har använts genom tillförseln av nytt avloppsvatten till brunnen.

Den 21 september 2016 meddelade Hässleholm Miljö AB att nästa tömning skulle ske senast den 30 september 2016. Hässleholm Miljö AB informerade även om att sopor i form av brännbart och organiskt avfall hämtades den 15 september 2016 och att tidningar hämtades den 7 september 2016.

Den 19 december 2016 kontaktade miljökontoret Hässleholm Miljö AB för att få information huruvida det genomförts en heltömning på fastigheten. Hässleholm Miljö AB meddelade att en heltömning genomfördes den 17 november 2016.

Den 20 december 2016 genomförde miljökontoret ett oanmält tillsynsbesök. Vid besöket konstaterades att avloppsanordningen inte använts efter att heltömningen genomförts. I botten på brunnen fanns ett trasigt T-rör i betong. Ingen var närvarande vid besöket.

Den 17 januari 2017 genomförde miljökontoret ett oanmält tillsynsbesök på fastigheten varvid konstaterades att avloppsanordningen hade använts. Det fanns avloppsvatten i både enkammarbrunnen och i stenkistan. Ingen var närvarande vid besöket.

Någon ny avloppsanordning har inte anlagts, då miljökontoret har konstaterat att befintlig anordning bestående av enkammarbrunn och sjunkbrunn fortfarande finns kvar och används.

Nämnden har till sin ansökan om utdömmande av vite bifogat miljökontorets tjänsteutlåtande daterat den 3 december 2015, nämndens beslut om vite daterat den 15 december 2015, delgivningskvitto, fotografier från besök den 20 september 2016, den 20 december 2016 och den 17 januari 2017 samt ärendeblad.

CS har anfört bl.a. följande till stöd för sin talan.

Fastigheten är en fritidsfastighet och avloppsanordningen nyttjas inte regelbundet. Han och hans familj bor och är skrivna i Höllviken och använder huset väldigt sporadiskt. Varken hans familj eller någon annan har bott i huset efter den 1 augusti 2016.

Han ifrågasätter att det är avloppsvatten på bilderna som visas efter det att heltömningen gjordes. Det kan vara dagvatten kopplat till avloppsanordningen och av den anledningen kan det ha tillförts vatten, löv, mossa m.m. till avloppsanordningen. Det är relativt vanligt att dagvattnet är kopplat till avloppsanordningen på äldre hus. Heltömningen gjordes utan hans vetskap och godkännande.

Det finns endast underlag för att en granne har observerat gäster i hans hus. Angående de två hyresgästerna som påträffades den 12 augusti 2016 ifrågasätter han ifall de verkligen hyrde hans hus och även om de gjorde det anser han att det inte är konstaterat att de använt wc- eller avlopp. Det stämmer att han presenterar sitt hus på

airbnb.se men det innebär inte automatiskt att han hyr ut det eller att avloppsanordningen används.

Att det förekommer sopor har inget att göra med huruvida någon släppt ut avloppsvatten i avloppsanordningen på fastigheten. Han besöker fastigheten ungefär varannan vecka och har alltid med sig förpackad mat och när han åker därifrån slänger han soporna i soptunnorna på fastigheten. Ibland tar han dessutom med sig sopor från Höllviken när de ändå ska till Gerastorp. Vid något tillfälle har han även observerat att någon annan har slängt sina sopor i hans soptunnor.

Han har under lång tid varit drivande för att få till en ny avloppsanordning men av olika anledningar har det tagit lång tid innan han hittat någon som var villig att göra jobbet. Han har engagerat sig i att anlägga ett nytt avlopp men omständigheter har gjort att det inte har blivit av. Han anser därför att om rätten beslutar att vite ska dömas ut ska det jämkas.

Nämnden har replikerat bl.a. följande med anledning av CSs ytt-rande.

Nämnden anser att det är ställt utom allt tvivel att avloppsvatten har släppts ut till avloppsanordningen tillhörande fastigheten A efter den 3 augusti 2015.

Den 17 november 2016 genomförde Hässleholm Miljö AB en heltömning av enkammarbrunnen. Vid besök på fastigheten den 20 december 2016 konstaterade miljökontoret att enkammarbrunnen var tom. Miljökontoret konstaterade dock vid ett tillsynsbesök den 17 januari 2017 att det var slam i enkammarbrunnen och att vattennivån var i nivå med utloppsröret.

CS uppger i sin skrivelse att det tillförda vattnet i avloppsanordning-en kan vara dagvatten då det förekom löv, mossa och frön i avloppsanordningen.

Enkammarbrunnen var något nedsänkt i marken vilket medförde att när brunnslocket togs bort föll det ner bland annat löv och jord i brunnen.

Den 18 maj 2017 beviljade nämnden tillstånd till en ny avloppsanordning på fastigheten, vilken anlades den 20 maj 2017. Eftersom förbudet vid vite har överträtts bedömer nämnden att det är skäligt att döma ut vitet.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen ska i ett mål om utdömande av vite pröva om det föreläggande som ligger till grund för ansökan är lagligen grundat, om det har delgetts adressaten, om det har vunnit laga kraft och om det har överträtts. Vite får inte föreläggas om adressaten saknat faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Domstolen ska dessutom, under förutsättning att vite ska dömas ut, pröva om ändamålet med vitet förlorat sin betydelse, pröva vitets storlek samt beakta om det finns särskilda skäl att jämka det.

Nämndens vitesföreläggande är lagligen grundat, det har delgetts CS och det har vunnit laga kraft.

Den myndighet som ansöker om utdömande av ett förelagt vite måste visa att föreläggandet inte följts.

Nämnden har anfört att CS, lagfaren ägare till fastigheten A, inte följt förbudet mot att släppa ut avloppsvatten från WC samt bad- disk- och tvättvatten till befintlig avloppsanordning på fastigheten. Enligt nämnden nytt-jas fastigheten regelbundet och avloppsanordningen har använts sedan förbudet trädde i kraft. Nämnden menar att det framgår av ärendebild och fotografier att avloppsanläggningen har använts sedan förbudet trädde i kraft.

CS har uppgett att han besöker fastigheten ungefär varannan vecka, men han har bestritt att avloppsanordningen har använts sedan förbudet trädde i kraft. Han har en teori om att dagvattnet kan vara kopplat till avloppet och att det därför kan ha tillförts vatten till avloppsanläggningen efter heltömningen.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

Det framgår i och för sig av handlingarna i målet att fastigheten besöks regelbundet, vilket även CS medger, om än inte i den omfattning nämnden anger. Nämnden har dock inte, mot CSs bestridande, visat att CS överträtt förbudet att släppa ut avloppsvatten från WC samt bad-, disk- och tvättvatten till befintlig avloppsanordning på fastigheten. Nämndens ansökan om utdömande av vite ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 426)

Överklagande senast den 25 oktober 2017.

Lena Pettersson

Catharina Hederström

I domstolens avgörande har deltagit tf. chefsrådmannen Lena Pettersson, ordförande, och tekniska rådet Catharina Hederström. Föredragande har varit beredningsjuristen Karin Lundström.